

Essay This is me! – Meryem Belhaj

Mijn vloek, maar vooral ook mijn zegen

Het is wat. ABN spreken op school, op straat, in het openbaar vervoer en tijdens het werken. Thuis en bij familie soms Arabisch en soms Riffisch (de voornaamst gesproken taal door de Riffijnen, vooral in Noord-Marokko). Ik heb verschillende culturen meegekregen, soms tegenstrijdig, maar nooit een belemmering. De karaktereigenschappen van vriendelijkheid en behulpzaamheid haal ik uit de islam, terwijl het voor anderen angst en een donkere gloed betekent. De gastvrijheid en openheid die ik haal uit de Marokkaanse cultuur. De gedachten aan zakkenrollers en liquidaties die het woord alleen al bij anderen opbrengt. De nuchterheid, eerlijkheid en communicatievaardigheden die ik mij eigen heb gemaakt uit de Nederlandse cultuur. Het nalaten van mijn roots en het verkiezen van hen die mij nooit zullen waarderen volgens anderen.

Het was niet makkelijk, het zijn van 'maar' een meisje hielp ook niet mee. Tot dan toe voelde ik mij nergens thuis. Ik was of té Westers of té Arabisch. Dan komt het moment dat je eindelijk jezelf kunt gaan vormen. Je wordt gekneed door een samenspel van je genen en je omgeving. Tot het moment dat je jouw eigen keuzes gaat maken. Ik draag nog niet zo heel lang een 'hijab', ook wel een hoofddoek genoemd. Dat is dan ook de reden dat ik heel goed weet wat het is om als 'één van ons' beschouwd te worden. Als 17-jarige, studierend aan het Voortgezet Wetenschappelijk Onderwijs en daarnaast braaf een bijbaantje. Dit in combinatie met een vlotte babbel en spontaniteit. Het vergt niet veel om geaccepteerd te worden, enkel het aannemen van de door de samenleving opgelegde en geïdealiseerde normen.

Als een 18-jarig, afstuderend en nog steeds hardwerkend meisje is het dan ook niet niets. Ingaan tegen je kansen, want daar komt het op neer. Een eerste dag met een hoofddoek om; voor de onzekerheid die daarbij komt kijken heb je dan even geen tijd. Op een zwarte school zou dat geen probleem moeten zijn, zou je denken. Alleen was het dragen van een hoofddoek op zo'n leeftijd niet veelvoorkomend. De meeste meiden met een hoofddoek omkende men niet anders. De meiden zonder hoofddoek zouden wij gedurende hun middelbare schoolcarrière ook niet anders kennen. Ik heb ruim twee maanden nachten wakker gelegen. Hoe zouden de reacties zijn op school? Wat zouden mijn familieleden en burens denken? Zouden mijn nichtjes en neefjes mij nog herkennen?

De realiteit viel mee, maar deels ook tegen. Heel wat gesprekken met decanen, of ik hier wel goed over na had gedacht. Dat het zonde was. Dat ik zoveel had kunnen bereiken, maar met het maken van deze keuze niet aan mijn toekomst dacht. Tijdens een brandoefening en in het bijzijn van circa 800 leerlingen de opmerking 'Haal dat ding van je hoofd!' krijgen. Het is nog eens wat, jezelf moeten bewijzen, veel meer dan terecht, dat is waar het dan om draait. Van de ene op de andere dag van super goede banden met docenten, naar het dagelijks bij de coördinator moeten komen. Waarom moest ik het dan ook zo bont maken? Het was al wennen en om nou dan ook nog af en toe een abaya (een maxi jurk, maar dan anders) naar school te dragen. Dadelijk gingen mijn klasgenoten mee in deze radicalisering. Dat moeten we niet hebben, natuurlijk niet. Dat ik nog steeds het meisje was dat veels te vaak voor haar

beurt en vol enthousiasme over haar ambities sprak. Het meisje dat dagelijks vocht tegen onzekerheden en zichzelf een afgrond in voelde slippen. Het meisje dat even niemand had en zich onbegrepen voelde. Dat was iedereen ontschoten.

Bijna drie jaar later heb ik ondervonden dat ik toen de juiste keuze heb gemaakt. De keuze om mij niet te laten meevoeren door de negativiteit en vast te houden aan mijn dromen. Toen maakte ik dagelijks een praatje met zo'n beetje alles en iedereen. Nou, nu doe ik dat nog steeds. Wat verraste blikken en vaak fijne opmerkingen. Dat heeft mij doen beseffen dat er een heel andere manier van de situatie benaderen is. Het vasthouden aan die snufjes van verschillende culturen. Mijn persoonlijkheid, waar uit een persoonlijkheidstest bleek dat ik hoog scoor op extraversie en integriteit, inzetten voor positiviteit. Er is toch al zo veel negativiteit. Praatjes blijven maken. Blijven solliciteren, niet enkel antwoord geven op soms wat gekke vragen, maar ook jouw invalshoek benoemen. Onwetendheid en onzekerheid wegnemen, in plaats van hierop inspelen. Hierdoor heb ik mijn eigen oerHollandse opa, die ik toevallig in de bus tegenkwam. Hij heeft niet veel mensen meer en kan zich niet vinden in de keuken. Ik bloei (ook) op in de keuken en heb nog wel wat vrije tijd. Misschien had ik hem wel niet leren kennen als het niet zo was gelopen. Als hij niet vroeg naar mijn hoofddoek en wij daardoor niet aan de praat raakten. Dan hadden wij nooit nummers uitgewisseld en had ik nooit voor hem kunnen koken. Een zegening.

Nou ben ik nog steeds dezelfde persoon. Misschien van meisje naar vrouw getransformeerd. Nog steeds een sterke wil en altijd mijn woordje klaar. De middelbare school achter mij gelaten, maar dit ingeruild voor de universiteit. Geen vrijwilliger meer bij Ronald McDonald, maar wel nog bij War Child en ja, ook bij Islamic Relief. Niet meer achter de kassa mensen helpen, maar wel nog aan de telefoon. En misschien, misschien is dat wel wat er veranderd is. Het feit dat ik mij nu veiliger voel verscholen achter mijn bureau en aan de telefoon. Daar waar ik 'Mirjam' heet en weinigen deze naam in een categorie zullen plaatsen. Daar waar men mij niet veroordeeld op wat ik draag, maar enkel op wat ik zeg.

Het kost wat meer energie, laten zien dat je nog dezelfde persoon bent. Sollicitaties met vragen over wat ik nou vind van allemaal gruweldaden, of ik mijn hoofddoek moest of wilde dragen en soms ook of ik trouwplannen heb, omdat ik dan waarschijnlijk thuis zal moeten blijven. Al deze vragen waren nieuw voor mij, maar ik zou mezelf niet zijn als ik mij niet uit de weg liet slaan. Nee, ik keur geen gruweldaden goed, waar dan ook, door wie dan ook. Ja, het dragen van een hoofddoek was mijn eigen keuze. Mijn ouders waren hier niet van op de hoogte en hebben mij altijd gesteund in al mijn keuzes, maar ook de mogelijke hindernissen genoemd. Enkel omdat dit tegenwoordig nodig is. Je kind voorbereiden op de boeman, bestaand uit vooroordelen, die wij de samenleving noemen. Nee, een man zal niet de keuze voor mij maken om wel of niet thuis te blijven. Ik ben een Moslima. Ik ben Marokkaans. Ik ben Nederlands. Maar los van alles ben ik ook een feminist. Hoop en vecht ik voor gelijke kansen. Ik ben niet onderdrukt en ik ben niet veel anders. Ik voel mij onderdrukt als ik ongelijke kansen en rechten heb. Als ik anders word aangekeken en soms ook nagekeken enkel om wat ik draag. Dit alles samen is vaak een vloek, altijd harder werken en je moeten bewijzen. Toch heb ik dit omgezet naar mijn zegen. Al deze culturen, al het harde werken. Hierdoor heb ik dat laatste restje van mijzelf kunnen kneden tot wie ik nu ben. Iemand die nooit op een sollicitatie is afgewezen. Ze zeggen weleens dat als je blind bent je overige zintuigen zich beter zullen ontwikkelen. Als de mensen om je heen blind zijn en niet zien wat er werkelijk voor hen staat, dan moet je jouw overige sterke punten beter ontwikkelen.